

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย การดำเนินงานตามภารกิจของวัดในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย ครั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ

1. วัตถุประสงค์การวิจัย

1.1 เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานของวัดในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย

1.2 เพื่อเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานของวัดในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย ระหว่างวัดในเขตเทศบาล กับวัดนอกเขตเทศบาล

1.3 เพื่อเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานของวัดในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย ระหว่างวัดของเจ้าคณะตำบลขึ้นไป กับวัดของเจ้าอาวาส

1.4 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการดำเนินงานของวัดในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย

2. สมมติฐานการวิจัย

2.1 การดำเนินงานของวัดในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย อยู่ในระดับปานกลาง

2.2 วัดในเขตเทศบาล และ วัดนอกเขตเทศบาล ในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย มีการดำเนินงานในระดับแตกต่างกัน

2.3 วัดของเจ้าคณะตำบลขึ้นไปและวัดของเจ้าอาวาสในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย มีการดำเนินงานในระดับแตกต่างกัน

4. สรุปผลการวิจัย

การวิจัย การดำเนินงานตามภารกิจของวัดในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย ได้ผลการวิจัย ดังนี้

4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

4.1.1 ที่ตั้งของวัดที่คณะกรรมการวัดดำรงตำแหน่งอยู่ พบว่าส่วนใหญ่ คณะกรรมการวัดดำรงตำแหน่งอยู่ในวัดนอกเขตเทศบาลตำบลท่าบ่อ มีจำนวน 296 คน คิดเป็นร้อยละ 63.0 และคณะกรรมการวัดดำรงตำแหน่งอยู่ในเขตเทศบาลตำบลท่าบ่อ มีจำนวน 174 คน คิดเป็นร้อยละ 37.0

4.1.2 จำแนกโดยสถานภาพของเจ้าอาวาสที่คณะกรรมการวัดดำรงตำแหน่งอยู่ พบว่า ส่วนใหญ่คณะกรรมการวัดของเจ้าอาวาสที่ไม่ได้เป็นเจ้าคณะตำบลขึ้นไป มีจำนวน 305 คน คิดเป็นร้อยละ 64.9 และคณะกรรมการวัดของเจ้าอาวาสที่เป็นเจ้าคณะตำบลขึ้นไป มีจำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 35.1

4.2 ระดับการดำเนินงานตามภารกิจของวัดในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย โดยรวม พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 3 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน อยู่ในระดับน้อย 1 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยดังนี้

ด้านสาธารณูปการ ($\bar{X} = 3.85$) ด้านการสาธารณสงเคราะห์ ($\bar{X} = 3.83$) ด้านการปกครอง ($\bar{X} = 3.72$) ด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม ($\bar{X} = 3.31$) ด้านการศึกษา ($\bar{X} = 3.09$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ($\bar{X} = 2.38$)

พิจารณาจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า

4.2.1 ด้านการปกครอง อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนมากอยู่ในระดับมาก 3 ข้อ อยู่ในระดับน้อย 1 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้

ให้โอกาสแก่คณะกรรมการบริหารวัดมีส่วนร่วมในการบริหาร ($\bar{X} = 4.23$) การสอดส่องดูแลรักษาความเรียบร้อยภายในวัด ($\bar{X} = 4.21$) มีแผนงานด้านการปกครองวัดมีความชัดเจน ($\bar{X} = 3.97$) ศึกษสามเณรที่อยู่ในวัด ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่งของคณะสงฆ์ ($\bar{X} = 2.48$)

4.2.2 ด้านการเผยแพร่ศาสนาธรรม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนมากอยู่ในระดับมาก 4 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง 3 ข้อ อยู่ในระดับน้อย 1 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้

การจัดกิจกรรมในวัดสำคัญทางพระพุทธศาสนาสม่ำเสมอ ($\bar{X}=4.10$) การจัดกิจกรรม อบรมจริยธรรม แนะนำ สั่งสอนประชาชนให้รู้จักผิดชอบชั่วดีเป็นประจำ ($\bar{X}=3.76$) การแสดงปาฐกถาธรรมภายในวัดอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X}=3.60$) การเผยแพร่ศาสนาธรรม และ แสดงพระธรรมเทศนาออกวัดอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=3.52$) การส่งเสริมภิกษุสามเณรออกเผยแผ่ พระพุทธศาสนาในที่ต่างๆ ($\bar{X}=3.14$) การจัดฝึกอบรมนักเผยแผ่ธรรมะ หรือนักแสดงธรรมเทศนา ภายในวัดอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=3.13$) การเผยแพร่ธรรมด้วยการมอบหนังสือธรรมะให้แก่องค์กรต่างๆ ($\bar{X}=2.77$)

4.2.3 ด้านการศาสนศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนมากอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง 4 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้

การจัดฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรมแก่ประชาชนทั่วไป ($\bar{X}=3.69$) การส่งเสริม สนับสนุนการศึกษาทางพระพุทธศาสนา ($\bar{X}=3.50$) การจัดการศึกษา สายสามัญ (มัธยมศึกษา) ($\bar{X}=3.06$) การจัดการศึกษา นักรธรรม และธรรมศึกษา ($\bar{X}=3.00$) การจัดตั้งกองทุนเพื่อการศึกษา พระภิกษุ สามเณร ($\bar{X}=2.70$) การมอบทุนการศึกษาแก่ภิกษุ สามเณรที่สอบไล่ได้ ($\bar{X}=2.60$)

4.2.4 ด้านการศึกษาสงเคราะห์ อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนมาก อยู่ในระดับปานกลาง 4 ข้อ อยู่ในระดับน้อย 2 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้

การจัดการอบรมคุณธรรมจริยธรรมแก่เยาวชน ($\bar{X}=3.03$) การสนับสนุน ทุนการศึกษาแก่นักเรียนและนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ ($\bar{X}=2.58$) การจัดตั้งกองทุนสงเคราะห์ เพื่อใช้ในการศึกษา ($\bar{X}=2.51$) การจัดตั้งศูนย์การศึกษาทางพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ($\bar{X}=2.01$) การจัดตั้งศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด ($\bar{X}=1.75$)

4.2.5 ด้านการสาธารณูปการ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนมาก อยู่ในระดับมาก 5 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้

การพัฒนาสิ่งแวดล้อมเพื่อให้เกิดความสวยงาม ($\bar{X}=3.94$) บูรณปฏิสังขรณ์ อุโบสถ วิหาร หอธรรม กุฏิ ($\bar{X}=3.92$) การบริหารสาธารณสมบัติของวัดอย่างมีระบบ ($\bar{X}=3.83$) การประสานงานกับหน่วยงานในท้องถิ่นให้เข้าร่วมในการพัฒนาเสนาสนะของวัดอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=3.82$) การพัฒนาอาคารสถานที่ ($\bar{X}=3.76$)

4.2.6 ด้านการสาธารณสงเคราะห์ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนมาก อยู่ในระดับมาก 6 ข้อ อยู่ระดับปานกลาง 2 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมาก ไปน้อย ดังนี้

การอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนที่ใช้วัดเป็นสถานที่บำเพ็ญกุศล การอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนที่ใช้วัดเป็นสถานที่บำเพ็ญกุศล ($\bar{X}=4.40$) การอำนวยความสะดวกแก่หน่วยงานราชการและองค์กรต่างๆที่เข้ามาใช้ประโยชน์ภายในวัด ($\bar{X}=4.33$) การให้ความสะดวกแก่ประชาชนในการบำเพ็ญกุศลตามประเพณีในท้องถิ่น ($\bar{X}=4.29$) ช่วยประชาสัมพันธ์ข่าวสารทางราชการให้ประชาชนได้รับทราบ ($\bar{X}=3.74$) การจัดสรรบริเวณวัดให้ชุมชนเข้าใช้ประโยชน์ ($\bar{X}=3.71$) สงเคราะห์ปัจจัยสี่แก่พระภิกษุ สามเณรตามสมควร ($\bar{X}=3.68$) การช่วยเหลือวัดอื่นที่ประสบภัยหรือขาดแคลนเสมอ ($\bar{X}=3.30$) การช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบภัยธรรมชาติ ($\bar{X}=3.15$)

4.3 การเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานตามภารกิจของวัดในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย พบว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามภารกิจของวัดโดยรวมและด้านการปกครองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.4 การเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานตามภารกิจของวัดในเขตปกครอง คณะสงฆ์อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย พบว่า คณะกรรมการวัดของเจ้าอาวาสที่เป็น เจ้าคณะตำบลขึ้นไป และคณะกรรมการวัดของเจ้าอาวาสที่ไม่ได้เป็นเจ้าคณะตำบลขึ้นไป มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามภารกิจของวัดในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอท่าบ่อ โดยรวมและรายด้าน ไม่มีความแตกต่างกัน

4.5 ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานของวัดในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย พบข้อเสนอแนะ ดังนี้

วัดควรให้การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่เด็กและเยาวชนให้มากกว่านี้ เพื่อเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับเด็กและเยาวชน ควรจัดให้มีการแสดงธรรมนอกสถานที่เพื่อให้ประชาชนได้รับความรู้ทางพระพุทธศาสนามากยิ่งขึ้น วัดควรมีการวางแผนจัดการสาธารณูปการให้ดี เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยสวยงาม ควรจัดหลักสูตรการเรียนการสอนสำหรับพระภิกษุสามเณรทั้งในช่วงเทศกาลเข้าพรรษาและออกพรรษา คณะสงฆ์ควรจัดระเบียบแบบแผนที่ชัดเจน และเจ้าอาวาสวัดควรมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลในการบริหารจัดการ วัดที่ดี ควรจัดให้มีการฝึกอบรมการเผยแผ่ธรรมแก่พระภิกษุสามเณรให้มีความรู้ความสามารถในการเทศนาธรรมแก่ประชาชนหน่วยงานทางราชการ โดยเฉพาะสำนักงานพระพุทธศาสนา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาวัด ควรจัดให้มีอาคารสถานที่อำนวยความสะดวกให้กับประชาชนที่มาบำเพ็ญกุศล วัดที่มี ความพร้อมควรจัดตั้งกองทุนสงเคราะห์เพื่อส่งเสริมการศึกษา วัดควรจัดตั้งกองทุนเพื่อการศึกษาสำหรับพระภิกษุสามเณรเพื่อให้มีโอกาสเรียนในระดับสูงขึ้นไป ควรจัดให้มีห้องสมุดสำหรับประชาชนเพื่อใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ทางพระพุทธศาสนา

5. อภิปรายผล

จากผลการวิจัย การดำเนินงานตามภารกิจของวัดในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย มีประเด็นที่น่าสนใจควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

5.1 การดำเนินงานตามภารกิจของวัดในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย โดยรวม พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง

เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับบุญช่วย จันทร์เข้า (2544 : บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัย พฤติกรรมการบริหารของเจ้าอาวาสที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานวัดในเขตการปกครองคณะสงฆ์คณะจังหวัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ระดับพฤติกรรมการบริหารของเจ้าอาวาส และการปฏิบัติงานวัดโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ ดำรง พล โภชน์ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย การศึกษาการใช้วิธีการเผยแผ่พุทธศาสนาของเจ้าอาวาสในจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า เจ้าอาวาสใช้วิธีการเผยแผ่พุทธศาสนาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

จากผลการวิจัย การดำเนินงานตามภารกิจของวัดในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะว่า

5.1.1 เจ้าอาวาส หรือผู้บริหารของวัด อาจจะยังไม่ค่อยมีประสบการณ์ในการดำเนินงาน ตามภารกิจของวัดเท่าที่ควร อีกทั้งความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานตามภารกิจ 6 ด้าน ยังไม่กระจ่างชัดเจน หรือมีวิสัยทัศน์ไม่กว้างไกลเท่าที่ควร ดังนั้นการดำเนินทุกด้าน จึงยังไม่สอดคล้องกับภารกิจที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ กฎมหาเถรสมาคม และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง จึงทำให้การดำเนินงานของวัดยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร และไม่เป็นไปตามกรอบที่กำหนดไว้ในระดับที่น่าพอใจ

5.1.2 การจัดอบรม หรือการสัมมนา (Training or seminar) การดำเนินงานตามภารกิจของวัด เพื่อให้ความรู้แก่เจ้าอาวาสยังมีไม่มากเท่าที่ควร จะเห็นได้จากการจัดประชุมสัมมนาในระดับเจ้าอาวาสจะมีอยู่เพียงแค่ 2 ครั้งต่อปี ซึ่งนับว่า เป็นจำนวนครั้งในการประชุมที่น้อยมาก ตามปกติตามหลักการบริหารงานการประชุมถือว่าเป็นหัวใจหลักในการระดมความคิดเห็น ปัญหา และหาทางแก้ไขในส่วนต่างๆ ที่ยังเป็นปัญหาโดยรวมรวมเอาข้อคิดเห็นของแต่ละคนที่ประสบปัญหาหารือ และขอความคิดเห็นจากที่ประชุม เช่น กรณีจากปัญหาในเรื่องการปกครอง ปัญหาการสาธารณูปการ ถ้ามีการหารือกันอย่างใกล้ชิด และจัดในรูปแบบของการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ (workshop) ก็จะได้ข้อเท็จจริงและทางออกอย่างเป็นระบบ และเห็นภาพจากสถานการณ์จริง ดังนั้น การจัดอบรมสัมมนาจึงนับว่า เป็นปัญหาที่อยู่ในระดับปานกลาง และสามารถแก้ไขให้ดีขึ้น

5.1.3 วัดยังไม่มี การนำเอาทฤษฎีการบริหารงานเชิงระบบเข้ามาประยุกต์ใช้ได้ มากเท่าที่ควร จะเห็นได้ว่า ทฤษฎีระบบเป็นทฤษฎีที่สามารถใช้อธิบายปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่ เกิดขึ้นในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ และในที่นี้ก็สามารถใช้อธิบายปรากฏการณ์ที่เป็นปัญหา ในการดำเนินงานตามภารกิจของวัดในเขตปกครองคณะสงฆ์ท่าบ่อ ดังนี้

1) ปัจจัยนำเข้า (Input) คือ 1) บุคลากร คือ บุคลากรภายในวัดที่เข้าในระบบ การดำเนินงาน และสามารถสนองนโยบายของเจ้าอาวาสได้มีไม่มาก ส่วนมากแล้วทำตามคำสั่ง ไม่คิดต่อยอดงานที่กำลังดำเนินงานอยู่ และการขาดการส่งเสริมให้บุคลากรภายในวัดให้ไปอบรม และศึกษาต่อเพื่อเพิ่มความรู้ 2) วัสดุ คือ อุปกรณ์ทั้งที่เป็น ลหุภัณฑ์ และครุภัณฑ์ในการดำเนินงาน มีไม่มากเท่าที่ควร เนื่องจากว่าวิธีการในการจัดหาวัสดุเหล่านั้น ยังมีระบบที่ไม่ชัดเจน เช่น การทำเรื่องขอให้หน่วยงานของรัฐช่วยจัดหาวัสดุอุปกรณ์เหล่านั้น ซึ่งวัตถุประสงค์ที่ทำไปนั้น ไม่มีความชัดเจน เมื่อไม่มีความชัดเจน ก็ยากที่จะได้รับการอนุมัติจากทางหน่วยงานราชการ อีกทั้ง วิธีการในการจัดเก็บวัสดุยังไม่เป็นระบบ ระเบียบ ทำให้วัสดุสิ่งของนั้นชำรุดทรุดโทรมได้ง่าย 3) งบประมาณ คือ งบประมาณทั้งของส่วนราชการ และงบประมาณที่ได้จากการทำบุญของ ประชาชน ในส่วนงบประมาณของทางราชการจัดได้ว่า เป็นปัญหาพอสมควร เนื่องจากว่ามีระบบ ระเบียบที่เคร่งครัด และระบบราชการที่ล่าช้า ต้องเป็นไปตามลำดับ ขั้นตอน ซึ่งต้องใช้ระยะเวลา ที่ยาวนาน กว่าที่จะอนุมัติงบประมาณในส่วนนี้ได้ ซึ่งบางครั้งอาจจะไม่ทันต่อการแก้ไขปัญหา ได้ทันทั่วทั้ง นอกจากนี้แล้วงบประมาณที่ได้จากการทำบุญของประชาชนมีความไม่แน่นอน บางครั้งก็ได้งบประมาณที่พอเพียง ในขณะที่เดียวกันก็ไม่ เพียงพอ ดังนั้น งบประมาณจัดได้ว่า เป็นหัวใจสำคัญที่สุดในดำเนินงาน เปรียบเสมือนกับเส้นเลือดใหญ่ที่หล่อเลี้ยงหัวใจ

2) กระบวนการ (Process) คือ การนำเอาปัญหา หรือข้อเรียกร้องที่เกิดจาก ปัจจัยนำเข้า (Input) คือ คน วัสดุอุปกรณ์ และงบประมาณ เข้าสู่ที่ประชุมของคณะสงฆ์ เพื่อ หาทาง หรือวิธีการที่เหมาะสมที่สุดในการแก้ไขปัญหาให้ถูกจุด แต่ถึงอย่างไรก็ตาม ก็ยังไม่มี การหยิบยกเอาประเด็นเรื่องปัจจัยนำเข้าเหล่านี้สู่ที่ประชุมอย่างจริงจังเท่าไรหรอก ส่วนมากก็มีการ พุดถกกันในเรื่องอื่น อีกทั้งยังไม่มี การแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ ขั้นตอน ในเชิงวิชาการ ตามหลักการบริหารงานสมัยใหม่ควบคู่ไปกับพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ อีกด้วย ดังนั้นกระบวนการ ที่จะกำหนดเอาปัญหา คือปัจจัยนำเข้าเหล่านี้ ออกมาเป็นแผนงาน โครงการ อย่างเป็นขั้น เป็นตอน ยังมีไม่มากเท่าที่ควร

3) ปัจจัยนำออก (Output) คือ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรืออาจจะเป็นแผนงาน โครงการต่างๆ ที่เกิดจากการพิจารณาปัญหา หรือลดปัญหาในที่ประชุม แล้วออกมาเป็นกฎ

ระเบียบ และโครงการพัฒนา เช่น โครงการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการวัดแนวใหม่ ให้กับเจ้าอาวาส โครงการพัฒนาศักยภาพของเจ้าอาวาสต่อการดำเนินงานภารกิจของวัด หรือ อาจจะเป็นแผนงานระยะยาว เช่น แผนงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้กับบุคลากรของวัด เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตาม การที่ปัจจัยนำออกจะเป็นมรรคเป็นผล ได้ก็ต่อเมื่อ ที่ประชุมคณะสงฆ์ ได้ยกเอาปัญหาคือ ปัจจัยนำเข้า เข้าสู่กระบวนการ หรือวาระการประชุมหรือไม่ เมื่อพิจารณา ในที่นี้ จะเห็นได้ว่า ยัง ไม่มีกระบวนการที่มีประสิทธิผลและผลลัพธ์ที่น่าพอใจต่อการดำเนินงาน ตามภารกิจของวัดเท่าที่ควร

4) ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ (Outcome) คือ ผลของการดำเนินตามแผนงาน โครงการต่างๆ ที่ได้วางเอาไว้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล เช่น โครงการอบรมการบริหาร จัดการสมัยใหม่ให้กับเจ้าอาวาส ประสิทธิภาพของโครงการนี้คือ เจ้าอาวาสเข้าใจ และสามารถ ดำเนินการตามที่เข้าใจ ได้ถูกต้องตามวิธีการ และมีประสิทธิผลคืองานที่เจ้าอาวาสกำลังดำเนินอยู่ ก่อให้เป็นมรรค และเป็นผล นั่นคือ บรรลุวัตถุประสงค์นั่นเอง คือ ชี้แจงให้กับคนอื่นเข้าใจ ได้ ใช้สิ่งที่ชี้แจงได้ ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาในที่นี้ จะเห็นได้ว่า ผลลัพธ์ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากเจ้าอาวาส บุคลากร วัสดุ งบประมาณ และ การบริหารการจัดการ ยังไม่ได้รับการแก้ไข หรือปรับปรุงให้ดีขึ้นเท่าที่ควร

ดังนั้น การดำเนินงานตามภารกิจของวัดในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย โดยรวมจึงอยู่ในระดับปานกลาง

5.2 การเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานตามภารกิจของวัดในเขตปกครองคณะสงฆ์ อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย จำแนกตามที่ตั้งของวัดที่คณะกรรมการวัดดำรงตำแหน่ง และ สถานภาพของเจ้าอาวาสที่ดำรงตำแหน่ง โดยรวม พบว่า คณะกรรมการวัดดำรงตำแหน่งอยู่ใน เขตและนอกเขตเทศบาลเมืองท่าบ่อ มีการดำเนินงานตามภารกิจของวัดแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับสมนึก ทองแก้ว (2539 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย คุณลักษณะและบทบาทของเจ้าอาวาสที่เื้อต่อการจัดการศึกษาใน โรงเรียนวัด สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 12 พบว่า เจ้าอาวาสที่อยู่ในสถานที่ตั้งต่างกัน มีคุณลักษณะที่เื้อต่อการจัดการศึกษา และบทบาทต่อการจัดการศึกษาใน โรงเรียนวัด แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับ พระมหาสมชาย เอี่ยมสะอาด (2543 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยบทบาทของวัดพัฒนาตัวอย่างในการช่วยเหลือสังคม ศึกษาเฉพาะกรณีของวัดใน กรุงเทพมหานครกับวัดในภาคกลาง พบว่า วัดที่มีขนาดใหญ่จะมีบทบาทและกิจกรรมมากกว่า วัดขนาดเล็ก

จากผลการวิจัย การเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานตามภารกิจของวัดในเขตปกครองคณะสงฆ์ อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย จำแนกตามที่ตั้งของวัดที่คณะกรรมการวัดดำรงตำแหน่ง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่า

5.2.1 สภาพแวดล้อมทางสังคม คณะกรรมการของวัดที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาล มีการพบปะสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดกับบุคคลที่มีหลากหลายสาขาอาชีพ มาติดต่อประสานงานและร่วมรับฟังข้อคิดเห็นต่อการพัฒนาวัดในหลายประเด็นที่เป็นประโยชน์ เมื่อเข้ามาทำบุญที่วัดก็เห็นความบกพร่องหลายอย่างทำให้เกิดความคิดที่จะนำเสนอให้ดำเนินการ เนื่องจากว่าคณะกรรมการของวัดที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลมีหลายสาขาอาชีพ เช่น ครู ตำรวจ ทหาร และข้าราชการบำนาญ เป็นต้น คนเหล่านี้ล้วนเป็นผู้มีประสบการณ์ในการทำงาน เมื่อพบเห็นสิ่งที่ยาคดกบกร่องในวัดก็ย่อมจะมีแนวความคิดพัฒนา ต่อเติม ในส่วนที่ขาดให้ดีขึ้น เช่น การสาธารณูปการ ไฟฟ้า ประปา ควรจะเสริมตรงไหนบ้าง ที่จะเอื้อให้เกิดประโยชน์มากที่สุด หรือ การนำเสนอเกี่ยวกับการบริหารงานยุคใหม่ให้เป็นระบบเพื่อจัดการวัดดู คน งบประมาณ ให้มีประสิทธิภาพ และอำนวยความสะดวกต่อประชาชนที่มาทำบุญมากที่สุด

5.2.2 สภาพแวดล้อมทางการศึกษา คณะกรรมการของวัดที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาล อาจจะมีวิสัยทัศน์หรือมุมมองที่กว้าง ไกลกว่า เนื่องจากว่า คณะกรรมการเหล่านี้ส่วนใหญ่เป็นผู้มีประสบการณ์และมีความรู้ ในระดับสูงพอสมควร ซึ่งเป็นที่ยอมรับของสังคมในเขตเทศบาล และมีอาชีพเป็นข้าราชการหรือไม่ก็เป็นข้าราชการบำนาญ เมื่อมีวุฒิทางการศึกษาสูงย่อมจะมีวิสัยทัศน์กว้างไกลในการดำเนินงานหรือวิเคราะห์ปัญหา ได้อย่างละเอียดมากขึ้น มีความคิดเป็นระบบ ขั้นตอนที่ชัดเจน โดยเฉพาะการทำความเข้าใจเกี่ยว พ.ร.บ. คณะสงฆ์ ให้รู้จริง รู้แท้ ซึ่งเป็นเรื่องของกฎหมายโดยเฉพาะ ต้องอาศัยกรรมการวัดที่มีการศึกษาทำความเข้าใจ และปกป้องทรัพย์สินของวัด โดยใช้กฎหมายของคณะสงฆ์ในการดำเนินการ

5.2.3 สภาพแวดล้อมการพัฒนา คณะกรรมการของวัดที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาล มีแนวความคิดเกี่ยวกับการพัฒนาหลายเรื่อง เนื่องจากว่า มาจากหลายสาขาอาชีพ และมองการพัฒนาที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมในสังคมได้มากที่สุด และเป็นไปตามเจตนารมณ์ของ พ.ร.บ. คณะสงฆ์ ได้อย่างถูกต้อง เช่น ด้านการศึกษาสงเคราะห์ เกี่ยวกับการจัดการศึกษาที่เน้นการปลูกฝังจริยธรรมแก่เด็กและเยาวชน เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ ในหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา หรือด้านสาธารณูปการ เกี่ยวกับการจัดการศาสนสมบัติของวัดให้เป็นระบบ โดยให้ชาวบ้าน และชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดูแล รักษา และจัดการสาธารณูปการภายในวัดเพื่อให้เป็นศาสนสมบัติที่ชุมชนเป็นเจ้าของด้วยกันทั้งหมด นอกจากนี้ คณะกรรมการของวัดที่ตั้งอยู่ในเขต

เทศบาลมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาที่เป็นระบบขั้นตอน มองปัญหาได้อย่างทะลุปรุโปร่งในการพัฒนา หรือกล่าวอีกอย่างหนึ่ง เป็นตัวกำหนดทิศทางของวัดให้ขับเคลื่อนไปในทิศทางแห่งการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพ

5.2.4 สภาพแวดล้อมทางข้อมูลสารสนเทศ เป็นเรื่องที่มีความสำคัญ และมีความจำเป็นอย่างมากในการพัฒนาเพื่อให้เกิดองค์ความรู้และปรับปรุงงานให้เกิดความเรียบร้อย คณะกรรมการของวัดที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลยอมรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่หลากหลาย อันเป็นสาระนำมาซึ่งการพัฒนาพระพุทธศาสนา และปรับปรุงการบริหารงานของวัดให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ตามข้อมูลสารสนเทศที่เกิดขึ้น และร่วมกันถกประเด็นปัญหา ปรับปรุงพัฒนาให้ดีขึ้น ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก เพื่อที่จะไม่ทำให้วัดต้องสูญเสียผลประโยชน์โดยใช่เหตุ

ดังนั้น สังคม การศึกษา การพัฒนา และข้อมูลข่าวสาร จึงมีผลทำให้การดำเนินงานตามภารกิจของคณะกรรมการวัดที่ตั้งอยู่ในเขต และนอกเขต มีความแตกต่างกันตามนัยสำคัญทางสถิติ

5.3 การเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานตามภารกิจของวัดในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย จำแนกตามสภาพของเจ้าอาวาสที่คณะกรรมการวัดดำรงตำแหน่งอยู่ พบว่า เจ้าอาวาสที่เป็นเจ้าคณะตำบลขึ้นไป และเจ้าอาวาสที่ไม่ได้เป็นเจ้าคณะตำบลขึ้นไป มีการดำเนินงานตามภารกิจของวัดไม่มีความแตกต่างกัน

ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับ ประเวศ ทัฬหี (2535 : บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยการศึกษาทัศนคติของเจ้าอาวาสที่มีต่องานการศึกษานอกโรงเรียนในภาคคณะสงฆ์ 13 พบว่า เจ้าอาวาสที่มีวุฒิการศึกษา สายสามัญ วุฒิกการศึกษาทางคณะสงฆ์และที่ตั้งวัดที่ปกครองต่างกัน มีความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกัน ส่วนเจ้าอาวาส ที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งต่างกันมีการปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการให้ความรู้พื้นฐานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเจ้าอาวาสที่มีอายุ พรรษาบวชวุฒิกการศึกษาสายสามัญ วุฒิกการศึกษาทางคณะสงฆ์ และที่ตั้งวัด ที่ปกครองต่างกันมีการปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียนไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ ไพศาล ปันแดน (2544 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย บทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนตามโครงการ อบรมประชาชนประจำตำบล จังหวัดแพร่ พบว่า แนวคิดของนักการศึกษาทั้งฝ่ายบรรพชิตและคฤหัสถ์ มีความเห็นไม่แตกต่างกันกับนโยบายในการพัฒนาชุมชนของสถาบันสงฆ์ สอดคล้องกับสมนึก กรองแก้ว (2539 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย คุณลักษณะและบทบาทของเจ้าอาวาสที่เื้อต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียนวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถม ศึกษา

แห่งชาติ 12 พบว่า เจ้าอาวาสที่อยู่ในสถานที่ตั้งต่างกันมีคุณลักษณะที่เอื้อต่อการศึกษาสงเคราะห์ ไม่แตกต่างกัน

จากผลการวิจัย การเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานตามภารกิจของวัดในเขต ปกครองคณะสงฆ์ อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย จำแนกตามสถานภาพของเจ้าอาวาสที่ดำรง ตำแหน่งเป็นคณะกรรมการวัด มีระดับการดำเนินงานไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่า

5.3.1 ภาวะผู้นำ ของเจ้าอาวาสมีลักษณะที่เหมือนกัน กล่าวคือ เป็นผู้นำทางด้าน จิตใจให้กับประชาชนได้พึ่งพิงอาศัยเมื่อเกิดปัญหา สามารถให้คำปรึกษาหาทางแก้ไข หรือ ทางออกให้ ซึ่งเสมือนหนึ่งว่าเป็นการชี้ทางให้เกิดแสงสว่างในชีวิต หรือ เป็นผู้นำพาประชาชน ในการพัฒนา

5.3.2 บทบาทหน้าที่ ของเจ้าอาวาสในการสงเคราะห์ อนุเคราะห์ แก่ประชาชน หรือเป็นที่พึ่งของประชาชนได้ ให้คำปรึกษากับประชาชนได้ เพราะเจ้าอาวาสเป็นเสมือนหนึ่ง หัวหน้าในหน่วยงานนั้นๆ จำเป็นต้องแสดงบทบาทเพื่อให้เกิดความเชื่อถือของประชาชนที่ต้องการ เข้ามาปฏิบัติศาสนกิจในวัด ส่วนหน้าที่ที่มีอันเดียวกัน นั่นคือ กิจวัตร 10 ประการ ของพระสงฆ์ ไม่ว่าจะ เป็นเจ้าอาวาสที่มีหรือไม่มีตำแหน่งทางการปกครอง คณะสงฆ์ก็ต้องปฏิบัติกิจวัตร 10 ประการ ให้สมบูรณ์แบบด้วยกันทั้งนั้น เพื่อมิให้ขาดตกบกพร่อง และเพิ่มความน่าเชื่อถือ หรือความศรัทธาให้เกิดขึ้น อันนำมาซึ่งความเจริญรุ่งเรืองในพระศาสนาตลอดไป

5.3.3 สถานภาพ เป็นที่เคารพของประชาชนเหมือนกัน ประชาชนจะยกสถานภาพ ของพระเอาไว้ในที่สูง คือ เป็นสถานภาพที่เป็นแบบอย่างให้ประชาชนได้ประพฤติและปฏิบัติ เพื่อให้ถึงจุดหมายสูงสุดของศาสนา เจ้าอาวาสที่มีตำแหน่งและไม่มีตำแหน่งของคณะสงฆ์ก็มี สถานภาพเหมือน นั่นคือ ความเป็นพระ ที่ประชาชนให้ความเคารพศรัทธาเชื่อถือ โดยถือว่าเป็น สื่อกกลางในการนำเอาคำสอนของพระพุทธเจ้ามาสั่งสอนแก่ประชาชน ดังนั้นเมื่อสถานภาพ อันเป็นที่เชื่อถือของประชาชนมีพร้อม ก็ย่อมบริหารงานภายในวัดได้อย่างสะดวก ไม่ว่าจะ เป็น เรื่องของคน วัสดุ และงบประมาณ ให้มีประสิทธิภาพและก่อประโยชน์สูงสุดในภารกิจ 6 ด้าน ให้สมบูรณ์แบบ

5.3.4 พันธกิจเหมือนกัน กล่าวคือ มีเป้าหมายเพื่อให้พระศาสนาเจริญรุ่งเรือง นำพาประชาชนให้พ้นทุกข์ได้ และพันธกิจที่เป็นไปในการบริหารคือ เรื่องภารกิจ 6 ด้าน ตาม พ.ร.บ. คณะสงฆ์ ซึ่งเป็นพันธกิจ หรือภารกิจ ที่เจ้าอาวาสจะต้องดำเนินการให้ตรงตามกฎหมาย คณะสงฆ์ เพราะว่า ใน พ.ร.บ. คณะสงฆ์ได้กำหนดภารกิจ 6 ด้านไว้เพื่อให้เจ้าอาวาสในฐานะ เจ้าคณะผู้ปกครองในวัดดำเนินงานให้เป็นไปตามระเบียบ กฎเกณฑ์ เป็นระเบียบแบบปฏิบัติ

เดียวกัน ซึ่งภารกิจ 6 ด้านนั้น คลอบคลุมบริบทในเรื่องคณะสงฆ์ทั้งหมดแล้ว ไม่ว่าจะเป็นเรื่อง การปกครอง การสาธารณูปการ การสาธารณสงเคราะห์ การเผยแผ่ การศึกษา เป็นต้น เจ้าอาวาส ปฏิบัติได้ตาม 6 ด้านจะเป็นประโยชน์ต่อพระศาสนาอย่างมาก

5.3.5 ภารกิจของเจ้าคณะตำบลขึ้นไป นอกจากจะดำเนินงานตามภารกิจ 6 ด้าน แล้วพระสังฆาธิการในระดับเจ้าคณะตำบลขึ้นไป ยังมีอำนาจหน้าที่ในการปกครองคณะสงฆ์ ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของตน ดังนี้

1) ดำเนินการปกครองคณะสงฆ์ ให้เป็นไปตามพระธรรมวินัย กฎหมาย กฎมหาเถรสมาคม ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง มติ ประกาศ พระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช คำสั่งของผู้บังคับบัญชาเหนือตน

2) ควบคุมและส่งเสริมการรักษาความเรียบร้อยดีงาม การศาสนศึกษา การศึกษาสงเคราะห์ การเผยแผ่พระพุทธศาสนา การสาธารณูปการ และการสาธารณสงเคราะห์ ให้ดำเนินไปด้วยดี

5) ระวังอธิกรณ์วินิจัยการลงนิคหกรรม วินิจัยข้ออุทธรณ์คำสั่ง หรือ คำวินิจัยขึ้นเจ้าอาวาส

5) แก้ไขข้อขัดข้องของเจ้าอาวาสให้เป็นไปโดยชอบ

5) ควบคุมบังคับบัญชาเจ้าอาวาส และพระภิกษุสามเณร ผู้อยู่ในบังคับบัญชา หรืออยู่เขตปกครองของตน และชี้แจงแนะนำการปฏิบัติหน้าที่ของผู้อยู่ในบังคับบัญชา ให้ เป็นไปโดยความเรียบร้อย

5) ตรวจการและประชุมพระสังฆาธิการในเขตปกครองของตน

ดังนั้น การเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานตามภารกิจของวัดในเขตปกครอง คณะสงฆ์ อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย จำแนกตามสถานภาพของเจ้าอาวาสที่คณะกรรมการ วัดดำรงตำแหน่งอยู่ มีระดับการดำเนินงานไม่แตกต่างกัน ตามเหตุผลดังที่แสดงมา

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

6.1.1 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการศึกษาสงเคราะห์ อยู่ในระบับน้อยควรมีการพัฒนา ระบบการบริหารงาน และระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาสงเคราะห์ โดยหน่วยงานทางภาครัฐ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรกำหนดนโยบายแผนการพัฒนา ทั้ง 3 ด้าน ให้เกิดผลเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน

คือ การศึกษาสงเคราะห์ รัฐควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนให้แก่คณะสงฆ์เพื่อดำเนินการให้การศึกษาสงเคราะห์แก่พระภิกษุสามเณร และแก่ประชาชน ที่ด้อยโอกาสทางการศึกษา เช่น ทุนดำเนินการในการจัดตั้งศูนย์เด็กก่อนเกณฑ์ภายในวัด ทุนดำเนินการในการจัดตั้งศูนย์พระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ หรือทุนในการดำเนินการจัด โครงการอบรมจริยธรรมแก่เด็กและเยาวชน

6.1.2 จากการศึกษา จะเห็นได้ว่าวัดของเจ้าอาวาสที่คณะกรรมการวัดดำรงตำแหน่งอยู่ในเขตเทศบาลจะมีความเข้าใจระบบการดำเนินงานของวัด ได้ดีกว่าวัดของเจ้าอาวาสที่คณะกรรมการวัดดำรงตำแหน่งอยู่นอกเขตเทศบาล ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานพระพุทธศาสนา สำนักงานวัฒนธรรม และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรให้การส่งเสริมและสนับสนุนในเรื่องของการให้การศึกษ จัดอบรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการแก่คณะกรรมการวัดให้มากขึ้น เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจและสามารถสนองงานของเจ้าอาวาสวัดที่ตนเองดำรงตำแหน่งอยู่ตามกรอบการดำเนินงานทั้ง 6 ด้าน

6.1.3 การศึกษาพบว่า เจ้าอาวาสที่เป็นเจ้าคณะตำบลขึ้นไป และเจ้าอาวาสที่ไม่ได้เป็นเจ้าคณะตำบลขึ้นไป มีระดับการดำเนินงานที่ไม่แตกต่างกัน ดังนั้น ควรให้หน่วยงานที่รับผิดชอบ เช่น สำนักงานพระพุทธศาสนา กำหนดนโยบายและแผนพัฒนาบุคลากรทางศาสนาโดยจัดหางบประมาณ เพื่อทำโครงการอบรมพระสังฆาธิการระดับเจ้าอาวาสให้ได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานให้ตรงกับวัตถุประสงค์ของ พ.ร.บ. คณะสงฆ์ เพื่อให้เป็นแนวทางในการแก้ไข ปรับปรุงพัฒนาองค์กรให้เกิดความเข้มแข็ง และมีประสิทธิภาพประสิทธิผลเพิ่มมากขึ้น ให้เป็นที่เคารพศรัทธาของประชาชน

6.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

6.2.1 ควรมีการศึกษารูปแบบการพัฒนา ด้านการศึกษาสงเคราะห์ การเผยแผ่ศาสนาธรรม และการศาสนศึกษาของคณะสงฆ์อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงในการปรับปรุงพัฒนาวัดตามภารกิจ 6 ด้านให้ครบสมบูรณ์แบบและมีประสิทธิภาพสูงสุด

6.2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยและพัฒนาศักยภาพของวัดในการดำเนินการกิจด้านการให้การศึกษาระดับมัธยมศึกษา ทั้งแผนกธรรมและแผนกบาลีแก่พระภิกษุสงฆ์สามเณรและแก่ประชาชนในชุมชน ของคณะสงฆ์อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับ การวิจัยการดำเนินงานตามภารกิจ 6 ด้าน ของวัดที่อยู่ในเขต และนอกเขตเทศบาลซึ่งจะสามารถพัฒนาการบริหารงานและการดำเนินงานให้เป็นที่ไปในทิศทางเดียวกัน